

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 391/2016-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného spoločnosťou advokátom JUDr. Jánom Pirčom, Advokát Pirč, s. r. o., Kpt. Nálepku 17, Košice, vo veci namietaného porušenia práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 2, čl. 13 ods. 1 a 3, čl. 35 ods. 1 a 3, čl. 36 písm. a), čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 141, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 3 ods. 1, čl. 4 ods. 1 a 3, čl. 26 ods. 1 a 3, čl. 28, čl. 36 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, podľa čl. 6, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa I. časti ods. 1, 4, 12 a 26 a II. časti čl. 1, čl. 4 a čl. 26 ods. 1 Európskej sociálnej charty a podľa čl. 14 ods. 1 a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach postupom Okresného súdu Rožňava v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Cb 23/2015 a jeho uznesením zo 16. septembra 2015 a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 40/2016 a jeho uznesením z 8. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. mája 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 2, čl. 13 ods. 1 a 3, čl. 35 ods. 1 a 3, čl. 36 písm. a), čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1, čl. 141, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 3 ods. 1, čl. 4 ods. 1 a 3, čl. 26 ods. 1 a 3, čl. 28, čl. 36 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), podľa čl. 6, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), podľa I. časti ods. 1, 4, 12 a 26 a II. časti čl. 1, čl. 4 a čl. 26 ods. 1 Európskej sociálnej charty a podľa čl. 14 ods. 1 a čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“) postupom Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Cb 23/2015 a jeho uznesením zo 16. septembra 2015 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu zo 16. septembra 2015“) a postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní (ďalej len „krajský súd“) vedenom pod sp. zn. 2 Cob 40/2016 a jeho uznesením z 8. apríla 2016 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu z 8. apríla 2016“).

Sťažovateľ ku skutkovému stavu v sťažnosti uviedol, že [REDAKOVANÉ] ako žalobkyňa doručila okresnému súdu 17. augusta 2015 žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu – dohody o zmene pracovnej zmluvy z 2. augusta 2010 uzatvorenej medzi sťažovateľom ako zamestnancom obchodnej spoločnosti DOPRAVNÁ SPOLOČNOSŤ s. r. o. Rožňava (ďalej len „spoločnosť“) a spoločnosťou. Súčasťou tejto žaloby, ktorá smerovala proti sťažovateľovi ako žalovanému v 1. rade a proti spoločnosti ako žalovanému v 2. rade, bol aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Žalobkyňa svoju aktívnu vecnú legitimáciu na podanie predmetnej žaloby odvodila z § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka.

Sťažovateľ už v konaní namietal, že vzhľadom na pracovnoprávny charakter právnej veci, o ktorej mal okresný súd rozhodovať, mala byť táto podateľňou okresného súdu

pridelená do registra „Cpr“, a nie do registra „Cb“, kam sa pridelujú obchodnoprávne spory. Okresný súd žiadostiam sťažovateľa bez odôvodnenia nevyhovel.

Okresný súd uznesením zo 16. septembra 2015 rozhodol tak, že návrhu žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel, teda sťažovateľovi uložil zdržať sa výkonu funkcie riaditeľa spoločnosti, spoločnosti uložil nevyplácať sťažovateľovi hrubú mesačnú mzdu na základe dohody o zmene pracovnej zmluvy z 1. augusta 2010 a uložil jej vyplácať sťažovateľovi hrubú mesačnú mzdu vo výške minimálnej mzdy podľa pracovnej zmluvy uzatvorenej 1. februára 2004.

Sťažovateľ, ako aj spoločnosť podali proti prvostupňovému rozhodnutiu odvolanie. Sťažovateľ v odvolaní namietal, že

- ide o pracovnoprávnu vec, nejde o obchodnoprávny vzťah, vec bola nesprávne pridelená do obchodného oddelenia, a preto vo veci rozhodoval tak na súde prvého stupňa, ako aj na odvolacom súde sudca (sudcovia), ktorí na to neboli oprávnení, čím bolo porušené základné právo sťažovateľa na zákonného sudcu,

- bol nesprávne aplikovaný § 39 Občianskeho zákonníka na danú vec, keďže platnosť, resp. neplatnosť dohody o zmene pracovnej zmluvy sa má posudzovať primárne podľa pracovnoprávnych predpisov,

- žalobkyňa v konaní nedisponuje aktívnou vecnou legitímáciou,
- v danej veci nejde o naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov,
- okresný súd predčasne a nesprávne vyhodnotil splnomocnenie z 1. januára 2005 ako neplatné,

- výkon funkcie riaditeľa spoločnosti sťažovateľom a výkon funkcie konateľky/spoločníčky spoločnosti nemajú vzájomnú súvislosť,

- 1. výrok uznesenia okresného súdu je nezrozumiteľný pre jeho protirečivosť.

Sťažovateľ vo svojom podaní zo 4. apríla 2016 poukázal na zásadné právne vady a nedostatky splnomocnenia udeleného žalobkyňou jej právnomu zástupcovi.

Krajský súd uznesením z 8. apríla 2016 uznesenie okresného súdu zo 16. septembra 2015 potvrdil.

Sťažovateľ predovšetkým namieta, že postupom a uznesením okresného súdu, ako aj postupom a uznesením krajského súdu boli porušené ním označené práva z týchto dôvodov:

- Napriek pracovnoprávnemu charakteru sporu, ktorý je predmetom žaloby, okresný súd nezapísal návrh žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia a jej žalobu o určenie neplatnosti dohody o zmene pracovnej zmluvy uzatvorenej medzi sťažovateľom ako zamestnancom a spoločnosťou ako zamestnávateľom do správne určeného súdneho registra, hoci sťažovateľ na uvedené poukazoval tak v konaní pred súdom I. stupňa, ako aj v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu. Konajúce všeobecné súdy sa uvedeným nedostatkom v ich konaní a rozhodnutí nezaoberali a sťažovateľovi neposkytli k uvedenej námietke žiadne odôvodnenie.

Dôsledkom tohto nesprávneho postupu bolo pridelenie danej právnej veci nezákonnému sudcovi v rozpore so zákonom a s rozvrhom práce týchto súdov, čo spôsobilo porušenie práv sťažovateľa na zákonného sudcu, ako i na správne obsadenie súdu tak prvostupňového, ako aj odvolacieho.

Krajský súd k tejto námietke sťažovateľa o nesprávnom pridelení veci do registra „Cb“ konštatoval, že predmetná vec je obchodnou vecou, vychádzajúc pritom z § 1 Obchodného zákonníka. Stanovil, že žalobkyňa sa domáha určenia neplatnosti pracovnoprávneho úkonu na základe ustanovenia § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka, ktoré jej umožňuje uplatniť aj tzv. iné nároky, medzi ktoré možno zaradiť aj určenie neplatnosti pracovnoprávnej dohody o zmene pracovnej zmluvy. Podľa názoru sťažovateľa je tento právny záver krajského súdu a výklad § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka nesprávny a v rozpore s gramatickým, teleologickým a systematickým výkladom, teda je tiež ústavne neudržateľný a ústavne nekonformný. Krajský súd v tejto súvislosti prehliadol skutočnosť, že pri tomto pracovnoprávnom úkone nevystupuje sťažovateľ ako spoločník spoločnosti (resp. jej konateľ) a jeho vzťah sa neriadi Obchodným zákonníkom, ale ide o vzťah podliehajúci úprave podľa Zákonníka práce. Sťažovateľ preto právny záver odvolacieho súdu o prednosti aplikácie Obchodného zákonníka

na pracovnoprávne vzťahy pred Zákonníkom práce odmieta. V danej veci došlo k situácii, keď spoločnosť (zamestnávateľ) vystupuje ako žalobca (konajúci spoločníčkou) a zároveň ako žalovaný účastník daného konania (znova v pozícii zamestnávateľa), teda stojí na oboch účastníckych stranách súčasne. Z ustanovenia § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka je pritom podľa sťažovateľa zrejmé, že spoločník môže kogentne a taxatívne uplatňovať iba nároky proti konateľovi alebo inému spoločníkovi. Spoločník nemôže uplatňovať v mene spoločnosti žiadne nároky voči iným osobám, ani voči zamestnancom spoločnosti a spoločnosti samotnej.

- Okresný súd ani odvolací súd na predmetnú vec neaplikovali Zákonník práce ako základný pracovnoprávny kódex, hoci zmena pracovnej zmluvy (ktorej podstatnou náležitosťou sú i mzdové podmienky) je upravená výlučne v Zákonníku práce. Obchodný zákonník ani Občiansky zákonník neupravujú pracovnú zmluvu ani dohodu o zmene pracovnej zmluvy ako druh alebo typ zmluvy.

Mzdové podmienky sťažovateľa pritom neurčuje dohoda o zmene pracovnej zmluvy, ale mzdový predpis spoločnosti ako interný predpis zamestnávateľa prijatý spoločnosťou a podpísaný oboma jej konateľmi.

Nesprávna aplikácia Obchodného zákonníka namiesto Zákonníka práce je zrejماً napriek tomu, že žalobkyňa sa návrhom na nariadenie predbežného opatrenia domáhala, aby sa sťažovateľ zdržal výkonu pracovnoprávnej funkcie „*Riaditeľ spoločnosti*“, uloženia spoločnosti nevyplácať mu mesačnú hrubú mzdu a vyplácať mu mesačnú hrubú mzdu vo výške minimálnej mzdy podľa „*Pracovnej zmluvy z 01. 02. 2004*“, ale žalobou sa domáha určenia neplatnosti „*Dohody o zmene pracovnej zmluvy zo dňa 02. 08. 2010*“. Hoci sťažovateľ je spoločníkom aj konateľom spoločnosti, všetky nároky, ktorých sa prostredníctvom žaloby a návrhu na vydanie predbežného opatrenia žalobkyňa domáha, sú jednoznačne nárokmi pracovnoprávnymi.

Konajúce súdy v konaní nevzali do úvahy postavenie sťažovateľa ako zamestnanca spoločnosti, ale súčasne nespochybnili platnosť mzdového predpisu spoločnosti ani pracovnej zmluvy medzi sťažovateľom a spoločnosťou.

Uvedené zásadné námietky sťažovateľa všeobecné súdy ignorovali, čo viedlo k porušeniu jeho základných práv, a to najmä princípu rovnosti účastníkov v konaní. Okresný súd, ako aj krajský súd nevzali do úvahy, že ukladať sťažovateľovi povinnosti

je možné iba na základe zákona a v súlade s ním, keď v jeho veci nezohľadnili jeho postavenie zamestnanca, na jeho vec neaplikovali príslušný právny predpis a zároveň bez toho, aby v pracovnoprávnom vzťahu medzi ním a spoločnosťou existoval spor, rozhodovali v jeho veci, čím porušili aj jeho práva vyplývajúce mu z pracovnoprávnej úpravy (právo na prácu, právo na odmenu za vykonanú prácu).

- Okresný súd a krajský súd hoci rozhodovali len o návrhu žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia, nedostatočne a nesprávne posúdili spôsobilosť žalobkyne byť účastníčkou konania, jej aktívnu legitimáciu, ako i pasívnu legitimáciu žalovanej strany. Sťažovateľ sa domnieva, že spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným môže žalovať v mene spoločnosti iba konateľ a alebo iného spoločníka, pričom tento výpočet spoločníkom žalovateľných osôb nemožno rozširovať ani výkladom na iné subjekty, akými sú zamestnanci alebo samotná spoločnosť. Súčasne nároky, ktoré sú uplatnené v konaní podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka, musia byť priamo nárokmi obchodnej spoločnosti, nie nárokmi jej konateľa alebo spoločníka.

Z uvedeného podľa sťažovateľa vyplýva, že žalobkyňa ako spoločníčka spoločnosti nemá v zmysle § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka spôsobilosť byť účastníkom konania, teda nemá procesnú subjektivitu, ak jej žaloba, ktorou sa domáha určenia neplatnosti dohody o zmene pracovnej zmluvy, smeruje proti sťažovateľovi ako zamestnancovi spoločnosti a proti spoločnosti samotnej, za ktorú ako spoločníčka koná a ktorú zastupuje. Predmetné ustanovenie neposkytuje žalobkyni spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti pri určovacích žalobách týkajúcich sa pracovnoprávnych nárokov alebo sporov, resp. určenia neplatnosti pracovnoprávnych úkonov.

Ak krajský súd určil, že pasívna vecná legitimácia spoločnosti vyplýva výlučne z charakteru sporu (t. j. z určovacej žaloby), takýto záver nemá oporu v zákone, je nesprávny, arbitrárny a neodôvodnený.

Sťažovateľ je toho názoru, že v danej veci sa nemal aplikovať § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka, na ktorý sa žalobkyňa odvoláva pri posúdení jej procesnej subjektivity, ale výlučne § 9 ods. 1 Zákonníka práce.

V zmysle § 9 ods. 1 Zákonníka práce robí v pracovnoprávnych vzťahoch za zamestnávateľa – právnickú osobu jej štatutárny orgán. Spoločník s. r. o. tak nie je oprávnený robiť žiadne pracovnoprávne úkony za zamestnávateľa.

S poukazom na uvedené sťažovateľ uviedol, že žiaden z nárokov uplatnených v konaní nie je nárokom žalobkyne, ktorá nie je oprávnená v zmysle Zákonníka práce nároky ňou požadované v tomto konaní uplatňovať.

- Sťažovateľ ďalej namieta, že samotná dohoda o zmene pracovnej zmluvy ako i konanie sťažovateľa v pozícii riaditeľa spoločnosti nie sú spôsobilé akokoľvek ovplyvniť postavenie žalobkyne ako konateľky a spoločníčky v spoločnosti, teda dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nie je daná. Sťažovateľ uviedol, že nárok, ktorému sa má predbežne poskytnúť ochrana, neexistuje, tento nárok nemá oporu v zákone, žalobkyňa sa ho nemôže domáhať v zmysle § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka, žalobkyňa neosvedčila hrozbu bezprostrednej ujmy pre spoločnosť, tento stav v spoločnosti žalobkyňa uznávala a akceptovala viac ako päť rokov, ide o stav dlhodobý a zdržanie sa výkonu pracovnoprávnej funkcie riaditeľa spoločnosti sťažovateľom, nevyplácanie mu mzdy v plnej výške, ale len vo výške minimálnej mzdy, nemajú vzťah s predmetom konania, t. j. splatnosťou alebo neplatnosťou dohody o zmene pracovnej zmluvy. Okrem toho odvolací súd podľa sťažovateľa nesprávne a nedostatočne posúdil zásadu proporcionality, keď pracovnoprávne záujmy sťažovateľa nekomparoval so žalobkyňou tvrdými právami, o predbežnú ochranu ktorých žiadala.

- Sťažovateľ ďalej tvrdí, že spoločník uplatňujúci za spoločnosť jej nároky podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka nie je súčasne oprávnený na súde uplatniť, aby sa rozhodlo o určení neplatnosti pracovnoprávneho úkonu voči zamestnancovi spoločnosti podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Žalobkyňa nevysvetlila, ako podaná žaloba rieši tvrdý spor medzi ňou a žalovanou stranou, ktorý podľa sťažovateľa ani neexistuje, ani to, ako sa touto žalobou (resp. rozhodnutím súdu) odstráni tvrdená neistota vo vzťahu medzi účastníkmi konania, resp. ako sa na jej základe vytvorí pevný základ pre usporiadanie tohto ňou tvrdého sporu.

Pracovný pomer sťažovateľa so spoločnosťou je uzavretý platne a účinne, pričom prípadné určenie neplatnosti dohody o zmene pracovnej zmluvy nebude mať na tento pracovný pomer sťažovateľa vplyv. Určovacia žaloba žalobkyne preto nie je opodstatnená.

Žaloba, ktorou sa žalobkyňa domáha určenia neplatnosti dohody o zmene pracovnej zmluvy, podľa sťažovateľa nevytvára žiaden pevný právny základ pre právny vzťah

účastníkov sporu. Zároveň nepredstavuje ani účinný prostriedok odvrátenia budúcich sporov medzi účastníkmi.

- Sťažovateľ namieta nielen nevykonateľnosť uznesenia okresného súdu, ale i to, že tento súd sa neriadil návrhom žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia a rozhodol o veci, ktorá nebola predmetom žaloby, ani jej návrhu bez toho, aby bol oprávnený rozhodnúť bez návrhu alebo tento sám modifikovať a autonómne upravovať. Žalobkyňa sa vo svojom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia odvoláva na dohodu o zmene pracovnej zmluvy z 2. augusta 2010, súd prvého stupňa, okresný súd však vo výroku svojho rozhodnutia uviedol dohodu o zmene pracovnej zmluvy z 1. augusta 2008, ktorá neexistuje.

- Sťažovateľ tiež vyslovil pochybnosť o správnosti právneho zastúpenia žalobkyne v konaní, keďže žalobu i návrh na nariadenie predbežného opatrenia podpísala osoba, ktorá na uvedené nebola oprávnená. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ vyjadril názor, že právnym zástupcom žalobkyne nemôže byť advokát [REDACTED], ako to vyplýva zo žaloby, z ďalších podaní žalobkyne a z uznesenia okresného súdu, ak zo zákona nemôže vykonávať advokátsku činnosť v čase, keď ju vykonáva v mene obchodnej spoločnosti.

Žalobkyňa preto od počiatku nie je v konaní pred všeobecnými súdmi zastúpená v súlade s § 24 a nasl. OSP.

- Okresný súd zaujal k splnomocneniu z 1. januára 2005, ktorým spoločnosť v zastúpení jedným z konateľov (žalobkyňou) splnomocnila na konanie v mene spoločnosti druhého konateľa (sťažovateľa), ktorý má sám vykonávať práva a povinnosti štatutárneho orgánu spoločnosti, stanovisko, že toto je absolútne neplatným právnym úkonom, pretože obchádza zákon a zároveň je v rozpore so spôsobom konania za spoločnosť v spoločenskej zmluve a so zápisom v obchodnom registri. Sťažovateľ namietal, že uvedené splnomocnenie bolo udelené spoločnosťou platne, keďže sa na ňom nachádzajú podpisy oboch konateľov, je z neho zrejmé, že ním bol splnomocnený sťažovateľ ako konateľ spoločnosti na zastupovanie a konanie za spoločnosť. Iný výklad predstavuje podľa sťažovateľa prílišný formalizmus. Všeobecné súdy pri posudzovaní platnosti uvedeného splnomocnenia opomenuli zohľadniť § 266 Obchodného zákonníka a toto vyložiť podľa úmyslu konajúcich osôb. Vzhľadom na uvedené považuje sťažovateľ závery konajúcich súdov za predčasné, prijaté bez náležitého dokazovania a v rozpore so zákonom,

čím boli porušené základné práva sťažovateľa a sudy tak vadne prejudikovali svoje ďalšie rozhodnutia vo veci.

- Odôvodnenie uznesenia okresného súdu a uznesenia krajského súdu je podľa sťažovateľa nedostatočné, arbitrárne a nepreskúmateľné, ako aj nejasné, bezobsažné, rozporné s § 167 ods. 2 a § 169 OSP v spojení s § 157 ods. 2 OSP, porušujúce právo sťažovateľa na spravodlivý proces a súdnu ochranu, a to zásadným spôsobom. Sťažovateľ je toho názoru, že odôvodnenia rozhodnutí oboch konajúcich súdov sú výlučne formalistické, neobsahujú uvedenie žiadnych vysvetlení, ktoré skutočnosti považovali sudy za preukázané a ktoré nie, nie je jasné z ktorých dôkazov sudy vychádzali ani akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadili, a to, ako vec právne posúdili, neposkytujú najmä žiadne odpovede na zásadné námietky sťažovateľa.

V závere sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„Ústavné práva sťažovateľa podľa Čl. 1 ods. 1, Čl. 2 ods. 2 a 3, Čl. 12 ods. 2, Čl. 13 ods. 1 a 3, Čl. 35 ods. 1 a 3, Čl. 36 písm. a), Čl. 46 ods. 1, Čl. 48 ods. 1, Čl. 141, Čl. 144 ods. 1, Čl. 152 ods. 4 Ústavy, Čl. 2 ods. 2 a 3, Čl. 3 ods. 1, Čl. 4 ods. 1 a 3, Čl. 26 ods. 1 a 3, Čl. 28, Čl. 36, Čl. 38 ods. 1 Listiny, Čl. 6, Čl. 13 a Čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, I. časť ods. 1, 4, 12 a 26, II. časť Čl. 1, Čl. 4, Čl. 26 ods. 1 Európskej sociálnej charty (i revidovanej) a Čl. 14 ods. 1 a Čl. 26 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach boli porušené postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach zo dňa 08. 04. 2016, č. k. 2Cob/40/2016-121 a postupom a rozhodnutím Okresného súdu Rožňava zo dňa 16. 09. 2015, č. k. 9Cb/23/2015-47.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 08. 04. 2016, č. k. 2Cob/40/2016-121 a uznesenie Okresného súdu Rožňava zo dňa 16. 09. 2015, č. k. 9Cb/23/2015-47 a súdu I. stupňa vracia vec na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 37.393,95,- Eur, ktoré sú povinní zaplatiť sťažovateľovi Okresný súd Rožňava a Krajský súd v Košiciach, do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia, pričom zaplatením jedného z nich zaniká povinnosť druhého.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi na účet jeho právneho zástupcu... náhradu trov konania vo výške 363,80,- Eur s DPH.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť

existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

K namietanému porušeniu označených práv postupom a uznesením okresného súdu

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého uznesenia okresného súdu zo 16. septembra 2015 preto, lebo na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ proti (v sťažnosti) namietanému uzneseniu okresného súdu podal riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením z 8. apríla 2016. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľa uznesením okresného súdu, ako aj jemu predchádzajúcim postupom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažovateľovu sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa zaručených ústavou, dohovorom, listinou a medzinárodným paktom uznesením krajského súdu

Podstatou sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie označených práv podľa ústavy, listiny, dohovoru a medzinárodného paktu uznesením krajského súdu z 8. apríla 2016, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu zo 16. septembra 2015, ktorým vyhovel návrhu žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadala, aby okresný súd uložil sťažovateľovi ako žalovanému v 1. rade zdržať sa výkonu funkcie „*Riaditeľ spoločnosti*“ na základe dohody o zmene pracovnej zmluvy z 1. augusta 2010, najmä nevykonávať z titulu pracovnej pozície „*Riaditeľ spoločnosti žiadne právne úkony v mene obchodnej spoločnosti DOPRAVNÁ SPOLOČNOSŤ s. r. o. Rožňava so sídlom*

Šafárikova 473, Rožňava, samostatne uzatvárať akékoľvek zmluvy alebo dohody, ktoré majú za následok vznik, zmenu alebo zánik právnych vzťahov, samostatne konať v mene spoločnosti vo vzťahu k tretím osobám a nevykonávať zamestnávateľské práva do právoplatného skončenia veci určenia neplatnosti právneho úkonu – Dohody o zmene pracovnej zmluvy z 1. augusta 2010, aby uložil Spoločnosti ako žalovanému v 2. rade nevyplácať sťažovateľovi mesačnú hrubú mzdu vo výške 4.000,- eur na základe Dohody o zmene pracovnej zmluvy z 1. augusta 2010 do právoplatného skončenia konania vo veci určenia neplatnosti právneho úkonu – Dohody o zmene pracovnej zmluvy z 1. augusta 2010 a aby uložil Spoločnosti vyplácať sťažovateľovi mesačnú hrubú mzdu vo výške minimálnej mzdy podľa Pracovnej zmluvy z 1. februára 2004 do právoplatného skončenia konania vo veci určenia neplatnosti právneho úkonu - Dohody o zmene pracovnej zmluvy z 1. augusta 2010“.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť v dôsledku toho, že

- došlo k nesprávnemu zápisu danej právnej veci do súdneho registra „Cb“ (obchodné veci) napriek tomu, že ide o pracovnoprávny spor, ktorý mal byť zapísaný do registra „Cpr“. Dôsledkom tohto postupu bolo, že vo veci koná a rozhoduje nezákonný sudca tak na súde prvého stupňa, ako aj na odvolacom súde. V tejto súvislosti sťažovateľ namietal, že právne závery krajského súdu o aplikácii § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka na tento spor, ktorého predmetom je určenie neplatnosti dohody o zmene pracovnej zmluvy, sú neudržateľné a nekonformné, keďže podľa uvedeného ustanovenia možno uplatňovať iba nároky voči konateľovi alebo inému spoločníkovi, nie voči zamestnancovi alebo spoločnosti samotnej,

- všeobecné sudy nesprávne aplikovali Obchodný zákonník namiesto Zákonníka práce na žalobkyňou vymedzený nárok, ktorým sa domáha určenia neplatnosti dohody o zmene pracovnej zmluvy, ktorý je jednoznačne nárokom pracovnoprávneho charakteru. Okresný súd ani krajský súd nezohľadnili postavenie sťažovateľa ako zamestnanca spoločnosti, nespochybnili mzdový predpis spoločnosti ani pôvodnú pracovnú zmluvu uzatvorenú medzi sťažovateľom a spoločnosťou, čím porušili okrem iného princíp rovnosti účastníkov konania,

- bola nesprávne posúdená aktívna vecná legitímácia žalobkyne, ako aj pasívna vecná legitímácia sťažovateľa a spoločnosti, keďže nároky uplatnené podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka musia byť nárokmi obchodnej spoločnosti, nie nárokmi jej konateľa alebo spoločníka. Uvedené ustanovenie neposkytuje žalobkyni spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti pri určovacích žalobách. Pokiaľ krajský súd konštatoval, že pasívna vecná legitímácia spoločnosti vyplýva zo samotného určovacieho charakteru sporu, uvedené nemá podľa sťažovateľa oporu v zákone.

- samotná dohoda o zmene pracovnej zmluvy, ako aj konanie sťažovateľa v pozícii riaditeľa spoločnosti nie sú spôsobilé ovplyvniť postavenie žalobkyne, teda nie je splnená podmienka dôvodnosti návrhu na nariadenie predbežného opatrenia,

- žaloba, ktorou sa žalobkyňa domáha určenia neplatnosti dohody o zmene pracovnej zmluvy, nijako nerieši spor medzi účastníkmi konania, ktorý podľa sťažovateľa ani neexistuje. Určovacia žaloba nie je preto opodstatnená,

- uznesenie okresného súdu potvrdené krajským súdom je nevykonateľné, okresný súd sa dôsledne neriadil návrhom žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia, keď táto sa odvolávala na dohodu o zmene pracovnej zmluvy z 2. augusta 2010, pričom okresný súd vo výroku svojho rozhodnutia uviedol dohodu o zmene pracovnej zmluvy z 1. augusta 2010, ktorá podľa sťažovateľa neexistuje,

- žalobkyňa je právne zastúpená v rozpore s § 24 a nasl. OSP,

- nesprávne bola všeobecnými súdmi posúdená platnosť splnomocnenia z 1. januára 2005, ktorým spoločnosť zastúpená jedným z konateľov (žalobkyňou) splnomocnila na konanie v mene spoločnosti druhého konateľa – sťažovateľa,

- uznesenie okresného súdu, ako aj uznesenie krajského súdu sú nejasné, bezobsažné, arbitrárne, nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené okrem iného aj preto, že sa v nich okresný súd, ako aj krajský súd nevysporiadali so zásadnými argumentmi sťažovateľa.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej príčinnej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by

mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Ústavný súd vychádzajúc zo svojej doterajšej judikatúry považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09 atď.).

Z hľadiska sťažovateľom uplatnenej argumentácie ústavný súd považuje za potrebné tiež zdôrazniť, že posúdenie podmienok na vydanie predbežného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa spravidla nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú predbežné opatrenia, resp. návrhy na ich nariadenie zamietajú, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd posudzuje predbežné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu

napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. (III. ÚS 169/2010) Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (IV. ÚS 350/2011).

V konaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia musia byť taktiež rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého súdneho konania vyplývajúcim z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom jeho svojvôle, pričom musí byť aj primeraným spôsobom odôvodnené. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (m. m. *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, *Recueil II/1997*). Obdobne Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku *Ruiz Torija v. Španielsko* z 9. 12. 1994, *Annuaire*, č. 303-B uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci. V súlade s uvedeným je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06). Z uvedeného však nevyplýva „záruka“ vydania rozhodnutia v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. záruka úspechu v konaní pred všeobecným súdom.

Ústavný súd poukazuje ďalej na to, že účelom predbežného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevylučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov konania o predbežnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak ako v konaní o predbežnom opatrení. Všeobecný súd predbežným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania a je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania

predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Predbežné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, lebo rozhodnutia o nich nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu. Predbežné rozhodnutia predstavujú opatrenia, trvanie účinkov ktorých je časovo obmedzené a môže byť kedykoľvek na návrh účastníka konania zrušené (IV. ÚS 257/2010).

Krajský súd v danom prípade v zmysle zásad upravených v § 212 OSP preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, pričom vec prerokoval bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľa nie je dôvodné, a preto ho potvrdil.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia z 8. apríla 2016 okrem iného vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa uviedol:

«K námietke odvolateľa o nesprávnom pridelení veci do registra Cb odvolací súd udáva:

Z rozvrhu práce Okresného súdu Rožňava nepochybne vyplýva, že do registra Cb sa zapisuje aj návrh na začatie konania v obchodných veciach; teda vo veciach upravených mimo iného aj zák. č. 513/1991 Z. z. (Obch. zák.).

§ 1 Obchodného zákonníka vymedzuje jeho predmet úpravy v troch rovinách, a to postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy a niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním. Žalobkyňa sa vyslovenia neplatnosti Dohody o zmene pracovnej zmluvy domáha na základe § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka, ktorého účelom je spoločníkom umožniť, aby v záujme spoločnosti zasiahli z vlastnej iniciatívy vtedy, keď orgány spoločnosti zostávajú nečinné. Citované ustanovenie sa netýka len nárokov na náhradu škody, ktoré má spoločnosť voči konateľovi, nárokov na splatenie vkladu proti spoločníkovi, ktorý je s jeho splatením v omeškaní, resp. na vrátenie plnenia vyplateného spoločnosti v rozpore so zákonom. Na základe neho môže spoločník uplatniť aj iné nároky. Žaloba o určenie neplatnosti Dohody o zmene pracovnej zmluvy je takýmto „iným“ nárokom uplatneným podľa Obchodného zákonníka. Ak spoločnosť uzavrie zmluvu s niektorým zo spoločníkov (v rozpore so zákonom i dobrými mravmi ako tvrdí žalobkyňa); uvedená

skutočnosť môže mať negatívny dopad na hodnotu jej obchodného podielu, na výšku jej podielu zo zisku spoločnosti, na ktorý má v zmysle § 123 Obchodného zákonníka nárok v pomere zodpovedajúcom jej splatenému vkladu (ak spoločenská zmluva neurčuje inak). Vec bola teda do registra Cb zapísaná správne. Odvolací súd navyše zdôrazňuje aj skutočnosť, že dôvodom namietanej neplatnosti je rozpor tejto dohody s Obchodným zákonníkom, nie Zákonníkom práce.

Vyššie uvedené dáva odvolateľovi zároveň odpoveď na námietku nedostatku aktívnej legitímácie na strane žalobkyne. Ako už bolo uvedené vyššie, táto žalobkyňa prislúcha podľa § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka ako spoločníčke žalovaného v 2/ rade. Bez právneho významu je v tomto smere skutočnosť, že žalovaný v 1/ rade je označený adresou bydliska a dátumom narodenia (nie s identifikáciou, že ide o konateľa spoločnosti - čo zrejme nie celkom jasne a zrozumiteľne má na mysli odvolateľ).

K záveru, že v prípade žalobkyne táto vystupuje sama vo vlastnom mene nie v mene spoločnosti, čo odvolateľ vyvodzuje zo skutočnosti, že žalovaným v 2/ rade je spoločnosť (teda z uvedeného dôvodu jej chýba aktívna vecná legitímácia) sa žiada uviesť, že určenie okruhu žalovaných vyplýva z charakteru daného sporu (určovacej žaloby).

K právnenému záveru súdu prvého stupňa o absolútnej neplatnosti plnomocenstva zo dňa 1. 1. 2005 odvolací súd udáva:

Z § 31 OZ vyplýva, že zastúpenie môže vzniknúť aj na základe plnomocenstva, ktorého podstatnými náležitosťami sú aj všeobecné náležitosti právneho úkonu, musí byť teda určité a zrozumiteľné a musí byť urobené slobodne a vážne (§ 37 ods. 1 OZ). V prejednávanej veci znelo plnomocenstvo takto „DOPRAVNÁ SPOLOČNOSŤ, s.r.o. Rožňava, so sídlom 048 01 Rožňava, Šafárikova 473 v zastúpení konateľkou spoločnosti: [REDAKOVANÉ]... splnomocňujem [REDAKOVANÉ]... so zastupovaním spoločnosti vo všetkých právnych a obchodných vzťahoch...“

Ako už bolo uvedené vyššie, žalovaný v 2/ rade má 2 konateľov spoločnosti, ktorí sú oprávnení zastupovať spoločnosť spoločne. Takýto spôsob ich konania za spoločnosť je upravený v spoločenskej zmluve a premietnutý do Obchodného registra príslušného súdu. Obchodný zákonník, ani iný právny predpis nezakazujú, aby jeden konateľ splnomocnil druhého konateľa na zastupovanie a podpisovanie pri právnych úkonoch; uvedené plnomocenstvo ale nie je plnomocenstvom udeleným jedným z konateľov. Je z neho zrejmé,

že splnomocniteľom je samotná spoločnosť, t.j. žalovaný v 2/ rade (DOPRAVNÁ SPOLOČNOSŤ, s.r.o. v zastúpení konateľkou spoločnosti...). Takéto plnomocenstvo je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 OZ, pretože z právnej úpravy (§ 20 ods. 1 OZ) vyplýva, že právne úkony právnickej osoby vo všetkých veciach robia tí, ktorí sú na to oprávnení zmluvou o zriadení právnickej osoby, zakladacou listinou alebo zákonom (štatutárne orgány) a navyše dané plnomocenstvo ani nie je plnomocenstvom udeleným spoločnosťou, pretože na ňom chýba podpis aj druhého konateľa (za splnomocniteľa).

Súd prvého stupňa teda správne právne posúdil plnomocenstvo ako absolútne neplatné podľa § 39 OZ.

Pokiaľ ide o samotné naplnenie podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia odvolací súd udáva:

Žalobkyňa osvedčila v návrhu existenciu práva, ktorému sa má poskytnúť ochrana, zásah do tohto práva, ako aj nevyhnutnosť a primeranosť navrhovanej úpravy pomerov. Ako spoločníčka a konateľka žalovaného v 2/ rade je fakticky vylúčená z realizácie svojich práv a v minimálnej miere dokáže ovplyvniť hospodárenie spoločnosti, čím reálne môže dochádzať a aj dochádza k znižovaniu hodnoty jej obchodného podielu v spoločnosti. Keďže významným atribútom, ktorý je potrebné uplatňovať pri rozhodovaní o predbežných opatreniach je zásada proporcionality, odvolací súd posudzoval aj rovnováhu individuálnych záujmov a zároveň porovnal záujmy, ktoré by mohli byť nariadením (resp. nenariadením) predbežného opatrenia dotknuté. Bolo teda potrebné zvážiť, či nariadeným predbežným opatrením nebudú výrazne obmedzené podnikateľské atribúty žalovaných a tieto nebudú v rozpore s právom žalobkyne, ktorému má byť poskytnutá predbežná ochrana. Aj v tomto smere sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že tomu tak nebude. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že žalovaný v 1/ rade sa naďalej môže podieľať na výkone svojej funkcie v spoločnosti žalovaného (tak spoločníka ako aj konateľa) spôsobom, dohodnutým v spoločenskej zmluve. Súd prvého stupňa tak svojím rozhodnutím iba vrátil stav, ktorý bol pred spornou Dohodou o zmene pracovnej zmluvy.

Pokiaľ ide o námietku odvolateľa o nevykonateľnosti, resp. neurčitosti petitu vydaného predbežného opatrenia odvolací súd udáva, že je z neho dostatočne jasné, určité a zrozumiteľné, čoho sa má žalovaný v 1/ rade zdržať. Odvolací súd udáva k ďalšej

námietke odvolateľa (ohľadom výšky minimálnej mzdy), že výška minimálnej mzdy sa určuje v súlade so Zákonníkom práce a Zákonom o minimálnej mzde (zák. č. 663/2007 Z. z.) v čase vyúčtovania mzdy (teda nie v čase, kedy bola pracovná zmluva uzavretá). Nedôvodná je aj námietka res iudicata vo vzťahu k predbežnému opatreniu vydanému v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/16/2013. Uvedeným predbežným opatrením bola totiž žalovanému (t. j. žalovanému v 1/ rade v tomto konaní) uložená povinnosť zdržať sa konať v mene žalobcu 1/, (t. j. žalovanému v 2/ rade v tomto konaní); toto obmedzenie sa ale týkalo výkonu funkcie konateľa spoločnosti, nie titulom funkcie „riaditeľa“; uvedená skutočnosť je ale odvolateľovi nepochybne známa.

Na základe uvedeného bolo uznesenie súdu prvého stupňa potvrdené ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

Len pre úplnosť (k rozsiahlym polemikám žalovaných o správnosti právneho zastúpenia žalobkyne) odvolací súd udáva, že [REDAKOVANÉ] je advokátskym koncipientom advokátskej kancelárie AKMN s.r.o. Bratislava (uvedená skutočnosť nepochybne vyplýva z internetovej stránky Slovenskej advokátskej komory).»

Samotný ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti sa preto spravidla (čl. 124 ústavy) nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o predbežných opatreniach, keďže nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, a okrem toho ide o rozhodnutia, ktoré do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom. Je taktiež potrebné uviesť, že návrh na vydanie predbežného opatrenia možno podať aj opakovane, ale taktiež možno podať návrh na jeho zrušenie.

Zákonná úprava postupu súdu pri vydávaní predbežných opatrení vyžaduje, aby navrhovateľ splnil podmienky konania ustanovené Občianskym súdnym poriadkom (§ 74 a nasl.). V danom prípade boli podľa názoru ústavného súdu tieto zákonné limity ustanovené v § 74 a nasl. OSP pre vydanie predbežného opatrenia rešpektované. Namietané uznesenie krajského súdu nevytvára medzi účastníkmi konania nenapraviteľný stav, keď na jednej strane preventívne bráni eventuálnemu poškodeniu práv žalobkyne ako spoločníčky spoločnosti spočívajúcom v znížení hodnoty jej obchodného podielu, ku ktorému by mohlo dôjsť, ak by sťažovateľ nebol nijako obmedzený v riadení

spoločnosti, no na druhej strane berie do úvahy požiadavku minimalizácie zásahu do práv sťažovateľa tým, že uvedené predbežné opatrenia neobmedzuje podnikateľské aktivity Spoločnosti, na ktorej riadení sa sťažovateľ naďalej podieľa v postavení konateľa, ako aj spoločníka.

Vo vzťahu k najzásadnejšej námietke sťažovateľa o nesprávnej aplikácii Obchodného zákonníka (a tým aj nesprávne prideleniu veci do súdneho registra, a tak aj nezákonnému sudcovi) ústavný súd dodáva, že v okolnostiach danej veci napriek predmetu konania vymedzenému ako určenie neplatnosti dohody o zmene pracovnej zmluvy vzniká špecifická situácia, kedy ide u sťažovateľa o súbeh dvoch funkcií (riaditeľa spoločnosti podľa pracovnej zmluvy a konateľa a súčasne spoločníka podľa spoločenskej zmluvy), teda o súbeh dvoch právnych režimov vychádzajúcich z dvoch rozličných kódexov (Zákonníka práce a Obchodného zákonníka), ktoré spočívajú na výrazne odlišnej koncepcii právnej úpravy. Podľa názoru ústavného súdu však nemožno úplne oddeliť osobu sťažovateľa ako konateľa (spoločníka) spoločnosti a súčasne „riaditeľa“ spoločnosti, ktorých náplň činnosti si môže v danom prípade konkurovať. Ústavný súd preto považuje aplikáciu § 122 ods. 3 Obchodného zákonníka konajúcimi súdmi v danej veci za ústavne udržateľnú.

K námietke sťažovateľa o nedostatku vecnej legitímácie na strane žalobkyne, ako aj žalovaných ústavný súd, stotožňujúc sa s názorom krajského súdu uvedeným v odôvodnení napadnutého uznesenia, dodáva, že pokiaľ je predmetom konania určenie neplatnosti dohody, účastníkmi konania musia byť všetci, ktorí predmetnú dohodu uzavreli, teda musí smerovať tak proti spoločnosti, ako aj proti sťažovateľovi ako druhej zmluvnej strane, keďže obaja sú rozhodnutím o platnosti/neplatnosti dohody dotknutí na svojich právach.

Podľa názoru ústavného súdu uznesenie krajského súdu obsahuje dostatočne presvedčivé odôvodnenie primerané odôvodneniu predbežného opatrenia, je ústavne udržateľné, logicky vychádza z potreby zabezpečenia ochrany práv žalobkyne, nemožno ho považovať za exces alebo za prejav aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho

krajského súdu, a aj preto ho nemožno kvalifikovať ani za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľa podľa ústavy, dohovoru, listiny, odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

V časti, v ktorej sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 2, čl. 13 ods. 1 a 3, čl. 35 ods. 1 a 3, čl. 36 písm. a), čl. 141, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 3 ods. 1, čl. 4 ods. 1 a 3, čl. 26 ods. 1 a 3 a čl. 28 listiny, podľa čl. 13 a čl. 14 dohovoru a podľa čl. 14 a čl. 26 medzinárodného paktu uznesením krajského súdu, ústavný súd jeho návrhu nevyhovel, pretože nezistil medzi týmito článkami ústavy, listiny, dohovoru a medzinárodného paktu a tvrdeným porušením týchto článkov ústavne relevantnú súvislosť. Navyše, na podporu svojich tvrdení o ich porušení sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol žiadne relevantné argumenty, ktoré by akýmkoľvek spôsobom takéto porušenie signalizovali. Z tohto dôvodu bola aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

K namietanému porušeniu práv sťažovateľa zaručených v sociálnej charte uznesením krajského súdu

Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu práv podľa sociálnej charty ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre (II. ÚS 242/2015) uviedol, že v teórii medzinárodného práva sa ustálil právny názor, v zmysle ktorého sociálna charta obsahuje právne normy, ktoré nie sú priamo aplikovateľné (non self-executing) a majú charakter všeobecných princípov spoločných členským štátom Rady Európy v oblasti sociálnej politiky a ktoré sú povinné tieto štáty inkorporovať do svojho právneho poriadku a orgány aplikácie práva v týchto štátoch sú povinné tieto princípy zohľadňovať vo svojej aplikačnej praxi [k tomu porov. Gomien, D. – Harrsi, D. – Zwaak, L. Law and practise of the European Convention on Human Rights and the European Social Charter. Strasbourg: Council

of Europe Publishing, 1996, pp. 434-436; Langford, M (ed).: Social Rights Jurisprudence. Emerging Trends in International and Comparative Law. New York: Cambridge University Press, 2008. pp. 432 – 433; k tomu porov. všeobecne aj Harris, D. J. The European Social Charter. Charlottesville: University press of Virginia, 1984]. S licenciou pre zjednodušenie možno prijať stanovisko, že právne normy medzinárodnej zmluvy sú priamo vykonateľné, ak zaručujú práva a slobody priamo ich adresátom bez potreby ďalšej transpozície alebo inkorporácie do právneho poriadku zmluvného štátu ďalším normatívnym právnym aktom. Právne normy medzinárodnej zmluvy nie sú priamo vykonateľné, ak tieto priamo alebo implicitne vyžadujú od zmluvného štátu prijatie ďalšej právnej úpravy na úrovni vnútroštátnej legislatívy (v medzinárodných zmluvách najčastejšie uvedené textáciou „zmluvné štáty sa zaväzujú prijať...“ alebo „zmluvné štáty uznávajú a zabezpečia..“ a pod.).

O charaktere jednotlivých ustanovení sociálnej charty, ktorý neumožňuje jednotlivcom domáhať sa ich porušenia pred súdmi zmluvných štátov, svedčí aj prvá veta III. časti Dodatku k sociálnej charte, podľa ktorej „vykladá sa tak, že táto charta obsahuje právne záväzky medzinárodného charakteru, ktorých aplikovanie je podriadené jedine dozoru ustanovenému vo štvrtej časti (dozor Európskeho výboru pre sociálne práva, pozn.)“.

Ústavný súd si je vedomý na druhej strane judikatúry, keď súdy zmluvných štátov sociálnej charty vykladali (interpretovali) priamo ustanovenia sociálnej charty, avšak iba vo svetle a v spojení s vnútroštátnou právnou úpravou [pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu Holandska (Hoge Raad) sp. zn. NJ 1986/688 z 30. 5. 1986]. Ani v tomto prípade nebol popretý záver o priamej neaplikovateľnosti sociálnej charty.

Na základe už uvedených záverov ústavný súd odmietol sťažnosť v časti namietajúcej porušenie jednotlivých ustanovení sociálnej charty napadnutým uznesením krajského súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú, pretože tieto označené referenčné právne normy sociálnej charty neobsahujú priamo aplikovateľné subjektívne práva sťažovateľa, ale sú všeobecnými proklamáciami (princípmi), ktoré je zmluvný štát povinný inkorporovať do svojho právneho poriadku,

a orgány aplikácie práva sú povinné tieto princípy zohľadňovať pri aplikácii príslušných vnútroštátnych normatívnych právnych aktov.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v petite jeho sťažnosti (návrh na zrušenie napadnutých rozhodnutí a na priznanie finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania pred ústavným súdom).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2016